

برشنبه - ۱۴ خزیران ۱۳۴۰

برنجی سنه - نومرو ۱۶

اداره خانه : باب
عالی جاده سنده
وقت مطبعه سنه
متصل گوشه
باشنده نومرو «۱»
صاحب و مدیری
محمد مسیح

ملی مخبر

آپوئه اشراطی :
سنه لکی ۲۵۰
آلتی آیلغی ۱۲۵
فوق العاده نسخهلر
ایچون ۵۰۰ و ۳۰۰
غروشدر .

مجموعه من هیئت نتیجه
طبعی تفسیر ایدلمه یین
آثار اعاده ایدلمه .

اونه بسه کونمه بر برشنبه کونلری یبقار ، علمی ، ادبی ، اقتصادی ، فنی ، رسمی مجموعه در

ذکائی پاشا

اولکی تئودورلرده غرب تئقیکی ایله چالیشان رساملردن بر قسمی بیلدیرم. صایدقلریه رایکی صنعتکار داها علاوه ایدرسم تدقیقلریک ایلک دورره عائد پارچهسی بیترمش اولاجم. بوندن سوکرا ایکنجی دوره منسوب شخصیتلر قالیورکه

بو پارتیده کیرلی بالاخره موضوع بحث ایدم جکم. هنوز ایملرنده مساعی ساحهسی تعین ایلمش بر رانش صاحبی کوزوکه یور. داها کندیلریه بول آراپورلر. بو سیددن ایکنجی دور صنعتکارلری شمدیلک سوکه راقیورم. ۱۲۵۱ تاریمخندن (صانع نفیسه مکتبی) نک قورولوشنه قادار یاریم عصرلق برزمان واردکه بن بونا برنجی دور دیورم. ابراهیم، توفیق، ضیا، احمدعلی، نوری پاشا؛ حسن یوسف، حمدی، سید بکر و معقلری ذکائی پاشا، علی رضا بک بودوره داخللرد...

بو سیار آراستنه ذکائی پاشا تدقیق ایدیلکه

شایان برسامزدرد. پاشا کندی صوبه یالکنز فورجاسیله خدمت ایتمش، عتیقات ساحسندده بویوک ایملکرده بولونمشدر. حمدی بکدن سوکرا تورکار ایلمه ریسندہ ای برآدکه تولوغدی. ذکائی پاشانک بوتون بوموجودیتدن رسامانفی بیله لایقیه بیله نلر بک آز کیسمه لورد. بناء علیه یازیلمده صنعتکارک قوری برحوالی قید ایتمه جکم ممکن اولدوغی قدر بول وثیقه لرله حیات وصنتی سوبله جکم...

ذکائی پاشا

ذکائی پاشا، حربی برضا بیدی. فقط یارایجیسی اونا عسکرلکدن زیاده کوزلریه وکولکه کوزلکدن حظ ایتمک طبیعتی ویرمشدی. او، هر حالده اهل ایدیه جک برضا بید اولمادیکی آتشلی بر قهرمانده ده کیدلی. بوصقلردن آک زیاده مناسب اولانی صنعتکار قابلیتی سوبله مکدر.. پاشا، دنیایه کوزلری آجدینی زمان کندیسی کوزلکدن مرکب بر محیط ایچنده بولدی.

اسکدارک طبیعی منظره لری قوجاغنده بو بویوردی؛ احسانیده فستقلی مکتبند ۱۲۸۳ سنهسی بهانده آمینلره تحصیله پاشلادی صوفی بر بابانک اولادیدی. خواجہ سنک نصبتنه قارشی بو مکتبده رسملر قارالا. یوردی، حربیه مکتبده سید بک طلبه سیدی. رساملقده کندی طاییتاجاق اثرلر وجوده کتیردی وخواجہ سنک تشویقلری پاشانک رسم مراقی جوشدیریوردی. ایکنجی صنفده ایشله دیکی «جلوس کیجه» سندہ آياصوفیا، ذکائی پاشانک ایملک موفق اولدینی برآرئرد.

او زمانلر بو نابولو عبدالحیدک بیله دقتی جلب ایتمشدی. حق مکتبی پتیرمدیکی حالده یاورلکهک سربایه دوام ایدیریوردی ۱۲۹۸ تاریمخنده حریه دن ثانی ملازمی چیقدی. مابین سر رسامی شکر احمد پاشانک رفاقت. تعین اولوندی. ذکائی پاشانک ایرادی اولمادیکی ایچین بوکی وظیفه لری ایسته. مہرک قبول ایدیریوردی. ذاتا ملکتدہ فورجاسی بوزندن کچنلر یوقدی. صنعت اربابنک هر بریسی بر مأمویتہ کیریوروبوللکه حیاتلرنی قازانیورلردی.

پاشا ناتورمورت = میوه و چیچک، پەیزاژ = منظره، رسملری بایسوردی؛ جامعلری، چیللری، تره‌لری، چشمه‌لری... آسی تورک ایشلرنی بر بزدیق ایدیوردی. بروسه جوارنده متعدد دفعه‌لر آثار عتیقه تخریسند بولندی [۱]

بو مراقی دولایسیله آلمانیا ایبراطوری ویله‌مک سوریه سیاحتند. آثار عتیقه مأمورلیقه - یاننده بولندی.

بیلدیزده محمودشوک پاشا مرحوم ایله برابر بره اسلحه موزه‌سی، تاسیسنه اوغراشدی که شمیدکی عسکری موزه‌سنده کی آثارک بر چونی بو موزه‌دن نقل ایدیلشدر.

شکر احمد پاشانک وفاتی وقوع بولمجه ذکائی پاشا مابین باش رسالغه تعین ایدلی. عبدحمیدک خلعه‌قادر بووظیفه ده قالدی. صوکر پاشانی ۲۱نجی ردیف لوا قوماندانلغه تعین ایتدیلر. اوتوزبش، قرق سنه‌دنبری رسم ایله اشغال ایدن پاشا بو وظیفه‌ی بک کولونج بولدی و قبول ایتمه‌دی، تقاعدلکنی ایستهدی.

۱۳۳۳ تاریخنده معارف نظارتی طرفندن تشکیل اولونان «صنایع نفیسه انجمنی» اعضالغه تعین ایدلی. بوبوک امیدلر او مولان مذکور انجمن متراکینی متعاقب علی کالاک معارف ناظرلغنده بودجه‌ده تصرف مقصدیله قالدیرلدی. [۲]

اوروپایی کورمه‌یه‌رک شرق سیماسی آلتنده یتشن بو انجه روحی تورک صنعتکاری کندیسندن دها قیمتی اثرلر بکه‌دیک

[۱] «مجل خزینهلر» نامنده ۳۲۹ سنه‌سنده طبع ایدیلش برکتابی وارد. استانبول و آنادولو آثاریه دائر بر جوق مفید معلوماتی احتوا ایتمکده‌در. شمیدی به‌قادر مطبوعانده نظر دقتی جلب ایتمه‌ن بواثر، صنعت مراقیلرینه بر فکر ویرمک اقتدارینی حائزدر.

[۲] ذکائی پاشا، اسکدارده آثار نفیسه ۳۳۵ غلظه سرائنده آجیلان سرکیلده میوه، پەیزاژ تابلولرنی تشهر ایلمشدر.

ذکائی پاشا موزه‌سنده

بر زمانده تولدی. آجل بک ایرکن اوفایدالی وجودی قارا طوبراقلره آندی. [۳]

ذکائی پاشا بک کوچوک یاشندن بری صنعه عاشقدی. بدی، سکنز یاشنده رسم هوسی اویانمشدی. برکون خوجایی کوچوک صنعتکارک کتابلری آراسنده بر رسم دفتری کورمش، دفتری شدتله آلتدن آتش و بویه رسم یانماک «شریعت احمدیه» به مغایر اولدوغنی برتورلو آکلایما یارق سولش و کوچوک رسامی فلاقایه چکمش. بو وقعه یاشانک بک کونه کیتمشدرکه هرمان حکایه ایدهدی. پاشانک میوه رسملری و منظره‌لری غایت تاثیرلیدر واقعا رنکاری بک بارلاق اولماقله برابرکندینه مخصوص بر فورجا چالیشی واردی. بونونکی امپره‌سیو-نجیلر = تاثیرجیلر یاننده ذکائی پاشا دها قلاسیک بر رسامدر و تابلولرنده اساس قرعانی اهامل ایتمه‌بور پاشانک اک بوبوک ذوقی، الکطانی ساعتلری تابلولری

و موزه‌سی آراسنده کچردیکی زمانلردی. شرق و غرب موسیقی‌ده بیایردی، ایکسینی‌ده بر بزدن آیری طومازدی. «کوزل هر یرده کوزلد، صنعتک» انجه لیک وطنی اولماز اونی کوره-بیلن، آکلایبیلن هر کوردیکی برده سه‌ور، فکرنده ایدی: غرب موسیقشناسلرندن بالخاصه «شوپن» ک مفتونی ایدی ذکائی پاشا جوق نازکدی، انتظامی بک سه‌وردی. موفقیتک آتحاق انتظام‌الده ایدیه جگنی سوله‌ردی. قادیانلر ککی نفیق انجزدی. حرم و سلاسلق تشکیلاتنه شدتله معارضدی. قایتنکده حیانده بر موقی اولدیغنی ایستهدی. بک طساتی لطفه‌ده بولونوردی. هر شینده برکوزلک آراددی. مافر [۳] ۲۱ ایلول ۱۳۳۵ تاریخنده «تضیق بواب» خستالفندن وفات ایتمشدر. اسکدارده شهیدلکده مدفوندر «پیام»

مقاله ادبیانه نمونہ :

نقد درو ما جیلر

۲

منقد نتیجہی آتھق حمانك، جھدك طبیعتہ كورہ تقدیر
نہ عملی؛ توجہلرہ كندیسی اولدن مفید طومامالی در .

بزه یجبمسز، فوق البشر، شاعرانہ، رقتی، نفیس یاخود
بارلاق برہر کوروش و ھرمك ایستہ مش اولان ادبیات مکتبلرندن
صوكر ا شیمدی ھہ حقیقی، ھپ ویا لکزر حقیقی کوستہ ریدیکنی
ادعا نہ دوب دوران برطیعبون و حقیقون مسلسکی کلدی. اوقادار
آری، فرقلی اولان بو صنت نظریہ لر ی ھہ عینی علاقہ ایله تلقی
نمك، و بونظریہ لردن حصوله گلش اثرلر حقتده او یله حکم
و ھرمك کر کدر؛ فقط منحصرأ اولنری میدانہ کتیرن عمومی
فکرلری پشیندن قبول نہ نمك صورتیله اولنرک بدیی قیمتلری
نقطة اسندن بو حکم و تلقی حصول بولمالیدر .

بر محررک شایئہ تابع و یا شاعرانہ بر اثر یازماسی حقی قبول
نہ نمك ھدمك : اوکا طبیعتك و ھرمش اولدوغی ذکائی، کوزی
استعمال نہ نمسنہ مساعده نہ نمك، اونك اوریز بنالیتہ سی رد
نمك، اونك مزاجی ھہ کیشدر مہ سی ایستہ مك ھدمكدر. ارنی
اشیائی کوزل و یا چیرکین، کوچوك و یا داستانی لطیف و یا مشوم
کورمكه تعذیر و اتھام نہ نمك ھدمك : اونك سو و یا بو طرز ھہ
اولوشنہ، بزمکیله موافق بر کوروشی اولماسنہ طو تواق ھدمكدر .
کندیسنك خوشلاناجی کی ادراك، ملاحظه و مشاهدہ نہ نمكده
ارنی سربسہ براقلم؛ آلودریركہ بر آریست اولسون . بر ایده .
آلیست حقتده حکم و ھرمك ایچین شاعرانہ افراطه و ارام؛
واوکا خیالئك وسط، عادی اولدوغنی، کافی درجہ ھہ چلتین
و کوزل اولمادیغنی اثبات ھدمك . فقط ایش بر ناتور ایستہ کانتجہ ؛
اوکا ھہ حیاتی حقیقتله کندی اثر ھہ کی حقیقتك نہ ر ھہ آری بلدیغنی
کوستہ ر ھم .

آشکاردرکہ بری برندن آری مکتبلر بری رینہ تمامأ ضد
تألیف اصوللری قوللانیامہ مجبور اولدیلر، ثابت، وحتی و طالتسز
حقیقی، اولدن مستنأ و سحر بر سر گذشت قیامرق ایچین تعدیل
نہ ددن رومانچی حقیقتہ بکزنہ بوب بکزنہ میہ چکی حقتده مفرط
قایغویہ قایلمقسزین، حادثہلری کندی مزاجہ کورہ دوزہ لئمہ
واولنری قارنك خوشنہ کیدہ چك، تحریك و یا متاثر ھدمك
صورتده حاضر لاوب تنظیم نہ نمہ مجبوردر . رومانك پلانی
نتیجہیہ اصابتله کوتورن ماھرانہ بر ترتیب سلسلہ سندن باشقہ بر
شی ھہ کیلدر. وقایع قدمہ قدمہ ھہ و یه و صوك نتیجہیہ دوغر و

بیلم سرخوش میدر او بقودن قاقمش طارامش زلفنی کردانہ دوکش
بیاز الارینہ آل قینہ یاقش دیدم او بوشلم دیدی که یوق یوق
دیدم سلوی میدر دیدی بومدر دیدم بوکوزل لك دیدی صومدر
دیدم بو جلوملر دیدی خومدر دیدم فوجوشلم دیدی که یوق یوق
دیدم تولوم یوقی دیدی عینده دیدم اوزولم دیدی بوئده
دیدم طورونچلم دیدی فونئده دیدم قوغلاشلم دیدی که یوق یوق
دیدم یافارلك دیدی گلدر دیدم کالک دیدی سنبلدر
دیدم قریب حسن دیدی قولدر دیدم صارماشلم دیدی که یوق یوق

زلفانی یاشانك ارلر نمہ : فوطو محمد مسیح

برورلکی چوق سہ و ھردی . مملکتك منور خانلری و
وار ککلری ایله قونوشوردی. اجتماعی، علمی، فنی موضوعلر
نوزینہ مصاحبلری بو بوك بردوق ایله دیکلہ ردی . قطعأ ایچکی
قوللانا زدی . و ایچکی ایچون ھہ انسانی حیوانیتہ بعضأ قریب،
بعضأ قلب ایدن بروسطدر، دیردی. اخلاق چوق حلیم و شفیق
ایدی . يك حساس و ایچہ دویغولیدی . برشیندن چابوق متاثر
اولوردی . تشویق بکلہ ردی . اوفاق بر حادثہ یاشانی تاثره
بو غاردی . .

شراب العربہ

مخدوی عصیہ دوقتوری جواد ذکائی يك، باباسنہ دائر يك
قیمتلی ایضاحالہ تیئویرایتیلر. معاونظرندن دولای بورادہ کندیلرینہ
تشکر ایتك احتیاجی دویوبورم . .